

Hajaasustuse veeprogrammi programm dokument

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 11.05.2004 määruse nr 185 "Siseministeeriumi põhimäärus" paragrahvi 22 lõike 2 punkti 2 alusel.

I. Programmi üldsätted

1. Mõisted

- 1.1. Majapidamine – elamu koos sinna juurde kuuluvate abihoonetega.
- 1.2. Joogivesi - olmeotstarveteks mõeldud vesi, mille kvaliteet vastab sotsiaalministri 31.07.2001 määruse nr 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid“ § 3 lg 1 nõuetele.
- 1.3. Kaastaotleja – füüsiline või juriidiline isik, kes omab arvestatavat rolli projekti tegevuste elluviimisel.
- 1.4. Kaasfinantseering – kaastaotleja panus projekti eelarvesse.
- 1.5. Toetus – riigi- ja kohaliku omavalitsuse poolne rahaline panus, kusjuures riigipoolne osa toetusest võib olla kuni 50%.
- 1.6. Kaetud tööde akt – dokument, mis vastavalt majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.12.2002 määruse nr 71 „Eri liiki ehitiste ehitamise tehnilistele dokumentidele esitatavad nõuded“ § 7 lg 1 kohaselt koostatakse nende konstruktsioonide või ehitise osade kohta, mis kaetakse järgmistel ehituse etappidel muu konstruktsiooniosa või materjaliga ning millega seoses kaob hilisem võimalus nende vahetuks ülevaatamiseks.
- 1.7. Teostusmöödistamine – tegevus, mille eesmärk on majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.08.2007 määruse nr 70 „Ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise kord“ § 2 lg 2 kohaselt ehitise või selle osa asendi ja tehniliste karakteristikute fikseerimine ning dokumenteerimine ning § 1 lg 2 kohaselt saadakse ehitusjärgsete teostusmöödistamiste mõõtkavades 1:500–1:2000 tulemusena ehitisregistri kandeks vajalik asukohateave valminud ehitiste kohta.

2. Programmi vajadus ja taust

Programm tuleneb otseselt Vabariigi Valitsuse 2007 - 2011 aasta tegevusprogrammist, mille peatüki 8 „Maaelu, regionaal- ja infrastruktuuri arendamise poliitika“ punkt 8.5 sätestab valitsusliidu tegevuse järgmised põhimõtted: valitsusliit rakendab külainfrastruktuuri (kaevud, hüdrorajatised jms) rajamise toetamise programmi riigipoolse finantseerimisega 100 miljoni krooni ulatuses aastas põhimõttel, et riik rahastab iga projekti maksumusest kuni kolmandiku (külainfrastruktuuri programm hõlmab ka elektriühenduseta elamute elektrivõrguga ühendamiseks liitumistasude maksamise toetamist).

Lisaks riigile finantseerivad programmi elluviimist kohalikud omavalitsused ja iga kohaliku omavalitsuse üksus (edaspidi *kohalik omavalitsus*) saab programmis osaleda vaid juhul, kui panustab rahaliselt vähemalt samas mahu, kui seda teeb riik. Sealjuures on kohalikul omavalitsusel õigus suurendada omaosalust programmi rahastamisel, juhul kui ta peab vajalikuks tõsta programmi mahtu oma territooriumil.

Programm käivitus piloodina 2007. aastal Võrumaal, mil riigi poolt eraldati 2,2 miljonit krooni. Võru Maavalitsuse eestvedamisel läbiviidud tegevused olid edukad, abi said 164 majapidamist kavandatud 88 asemel, kasusaanud elanike arv oli 589.

Peamised probleemid on :

- olemasolevas kaevus ei jätku piisavalt vett või on selle kvaliteet halb;
- majapidamise lähedal on olemas kaev ja vesi, kuid puuduvad vajalikud seadmed ja joogiveetorustikud;
- majapidamise lähedal puudub võimalus salvkaevu rajamiseks (vesi tuuakse mujalt või kasutatakse pinnaveekogude vett).

Maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste liitudelt (edaspidi *maakondlikud omavalitsusliidud*) laekunud andmete kohaselt ei oma ühisveevärki hinnanguliselt 50 000 majapidamist (andmed tuginevad vallavanemate hinnangutel või elanike avaldustel), sealhulgas majapidamisi, kus kaevus ei jätku vett või on vee kvaliteet halb, on üle 12 000, majapidamisi, kus kaev on olemas, kuid puuduvad vajalikud seadmed ja survetorustikud, on ligikaudu 13 000. Neid majapidamisi, kuhu kaevu ei saa rajada ja millede joogiveeprobleemi saab lahendada vaid torustiku paigaldamise abil, on üle 1600.

Võrumaa pilootaasta kogemustest lähtuvalt jätkatakse programmi elluviimist üleriigilisena samadel põhimõtetel, st abivajajad esitavad taotlused oma elukohajärgsesse valda, kus toimub ka taotluste menetlemine ja toetusotsuste langetamine. Maavalitsustel on programmi elluviimisel maakonnas koordineerija ja järelevalve teostaja ülesanne. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus koordineerib programmi elluviimist riigi tasandil.

3. Programmi eesmärk ja programmi objekt

- 3.1. Programmi eesmärgiks on kõigis maakondades hajaasustusega piirkondades majapidamistele joogivee kättesaadavuse tagamine või parandamine.
- 3.2. Programmi elluviimisega parandatakse hajaasustusega piirkondades inimeste elukvaliteeti ning aidatakse kaasa sotsiaalsele jätkusuutlikkusele. Elukeskkonna arendamise kaudu aidatakse elamistingimuste parandamisega kaasa piirkonna maine kujundamisele ja seeläbi elanike arvu püsimisele või kasvule hajaasustusega piirkondades.
- 3.3. Programmi objektiks on joogivee kättesaadavuse tingimuste loomiseks või parandamiseks vajalikud tegevused hajaasustusega piirkondades.
- 3.4. Hajaasustuse veeprogrammi programmdokument on suunatud kõikide Eesti maakondade valdadele. Abikõlblikud on tegevused, mis tehakse hajaasustusega piirkondades. Abikõlblikuks hajaasustuse piirkondadeks ei loeta:
  - 3.4.1. linnad, vallasisesed linnad ja alevid;
  - 3.4.2. alevikud;
  - 3.4.3. planeerimisseaduse alusel kehtestatud planeeringutes määratletud tiheasustusalad;
  - 3.4.4. muud kompaktse hoonestusega alad, mis ei ole punktis 3.4.3 nimetatud planeeringutes määratletud tiheasustusaladena, kuid kus püsivalt elab üle 50 inimese;
  - 3.4.5. piirkonnad, kus on toimiv ühisveevärk või mis on vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse § 4 kohaselt määratletud ühisveevärgiga kaetavaks alaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel.

4. Programmi oodatavad tulemused

4.1. Programmi väljundnäitajateks on:

- 4.1.1. esitatud taotluste arv;
- 4.1.2. toetatud projektide arv, sh:
  - 4.1.2.1. toetatud projektide raames rajatud või süvendatud salvkaevude arv;
  - 4.1.2.2. toetatud projektide raames rajatud puurkaevude arv;
  - 4.1.2.3. toetatud projektide raames rajatud joogiveetorustike pikkus;
  - 4.1.2.4. toetatud projektide raames paigaldatud seadmete arv.
- 4.2. Programmi tulemusnäitajateks on:
  - 4.2.1. toetatud projektide elluviimisest otseselt kasu saanud majapidamiste arv;
  - 4.2.2. toetatud projektide elluviimisest otseselt kasu saanud inimeste arv.
- 5. Programmi rakendamine
  - 5.1. Siseministerium sõlmib programmi elluviimiseks riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingu Ettevõtlike Arendamise Sihtasutusega (edaspidi *EAS*).
  - 5.2. Programmi iga-aastane rahajaotus maakondade lõikes kinnitatakse regionaalministri käskkirjaga.
  - 5.3. *EAS* sõlmib maavalitsustega sihtfinantseerimise lepingud, milles sätestatakse programmi vahendite kasutamise tingimused, ning kannab programmi vahendid regionaalministri poolt sätestatud mahus igale maavalitsusele.
  - 5.4. Kohalikud omavalitsused esitavad igal aastal maavalitsusele garantiikirjad, milles kajastavad maksimaalset summat, millega nad programmi elluviimises osalevad. Garantiikirjade alusel koostab maavalitsus, konsulteerides eelnevalt maakondliku omavalitsusliiduga, programmi rahajaotuse maakonnas kohalike omavalitsuste lõikes, lähtudes järgmistest põhimõtetest:
    - 5.4.1. kohalikes omavalitsustes, mille panus programmi rahastamisse on väiksem kui 30 000 krooni, programmi ei rakendata;
    - 5.4.2. ühele kohalikule omavalitsusele võib eraldada kuni 30% programmi aastasest rahajaotusest antud maakonnas ja mitte vähem kui 30 000 krooni.
  - 5.5. Maavanem sõlmib programmi vahendite üleandmiseks lepingud programmipiirkonna kohalike omavalitsustega vastavalt punktis 5.4 toodud maakonnasisesele rahastamisjaotusele ja korraldab järelevalvet vahendite kasutamise sihipärasuse osas.
  - 5.6. Iga programmipiirkonna kohalik omavalitsus korraldab vahendite jaotamise ning aruandluse vahendite kasutamise kohta oma territooriumil, tulenevalt punktis 5.5 nimetatud lepingus sätestatust.
  - 5.7. Maavalitsus esitab *EAS*ile programmi elluviimise kohta iga-aastase aruande aruandeaastale järgneva aasta 31. jaanuariks ja programmi lõpparuande 31. detsembriks 2012 vastavalt punktis 5.3 nimetatud lepingus kehtestatud aruandevormile.
- 6. Programmi elluviimise periood
  - 6.1. Hajaasustuse veeprogrammi rahastatakse aastatel 2008-2011.
  - 6.2. Programmi tegevused peavad olema ellu viidud hiljemalt 31. detsembriks 2012.

II. Toetuse andmise alused

7. Toetatavad tegevused

Programmi raames toetatakse järgmisi hoonetevälise joogivee süsteemi (edaspidi *veesüsteem*) rajamisega seotud tegevusi hajaasustusega piirkondades:

- 7.1 kaevude (puur- ja salvkaevude) ehitamine ning puhastamine;
- 7.2 olemasolevatest või uutest kaevudest joogiveetorustiku ehitamine või olemasoleva joogiveetorustiku rekonstrueerimine;
- 7.3 kaevude varustamine vee pumpamiseks ja puhastamiseks vajalike tehniliste seadmete ja tarvikutega, sealhulgas selleks vajalike elektritööde teostamine;
- 7.4 rajatud hoonetevälise veesüsteemide teostusmöödistamine;
- 7.5 vanade puurkaevude tamponeerimine;
- 7.6 vee kvaliteedi analüüs.

7.7 Punktides 7.4, 7.5 ja 7.6 nimetatud tegevusi toetatakse vaid tingimusel, et need kaasnevad punktides 7.1, 7.2 ja 7.3 nimetatud tegevustega.

8. Abikõlblikud kulud

8.1 Programmi raames on abikõlblikud ainult need kulud, mis on otseselt seotud punktis 7 toodud tegevuste elluviimisega:

8.1.1 kaevude ja joogiveetorustike ehitustöödega seonduvad kulud;

8.1.2 kaevude ja joogiveetorustike ehitamiseks vajalikud materjalide ja tarvikute soetamise kulud;

8.1.3 veepumpamise ja –puhastamise seadmete soetamise ning paigaldamise kulud;

8.1.4 joogiveetorustike teostusmõõdistamise kulud;

8.1.5 veesüsteemide rajamisega kaasnevate uuringute ja projekteerimise kulud, veesüsteemide rajamisega kaasnevad lõivud, notaritasud vaid juhul, kui nende alusel viiakse sama projekti raames ellu punktis 7.1 ja 7.2 nimetatud tegevusi;

8.1.6 vee kvaliteedi analüüside kulu;

8.1.7 kaevude tamponeerimise kulu.

8.2. Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

8.2.1 hoonetesisesed veesüsteemide rajamisega seotud kulud (v.a punktis 8.1.3 nimetatud seadmete paigaldamise kulud);

8.2.2 veesüsteemide rajamisele eelnevate uuringute ja projekteerimise kulud, juhul kui nendega ei kaasne punktis 7.1 ja 7.2 nimetatud tegevusi.

8.3. Abikõlblikud on ainult need kulud, mis on tehtud pärast toetuse kasutamise lepingu sõlmimist, välja arvatud punktides 8.1.5 ja 8.1.6 nimetatud tegevused, mis ei tohi olla varasemad kui 01.01.2007 ja peavad olema tõendatavad.

8.4. Projekti ajalise kestuse arvestus algab lepingu sõlmimisest või projektis määratletud hilisemast tähtajast. Projektide elluviimise maksimaalne kestus on 12 kuud.

9. Toetuse eraldamise üldpõhimõtted, toetuse suurus ja oma- ning kaasfinantseerimise määr

9.1 Toetuse aluseks on põhjendatud eelarve, ühe majapidamise puhul on toetuse ülemmääraks 100 000 krooni.

9.2 Toetuse suurus ei või olla suurem kui 2/3 projekti abikõlblikest kuludest.

9.3 Projekti omafinantseeringu hulka arvatakse vaid toetuse saaja ja kaastaotleja poolt tehtavad rahalised abikõlblikud kulud.

9.4 Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 1/3 projekti abikõlblikest kuludest.

9.5 Punktides 8.1.5 ja 8.1.6 nimetatud kulud kaetakse kuni 10 % ulatuses projekti abikõlblikest kuludest.

9.6 Programmi toetused eraldatakse tagastamatu abina.

9.7 Ühe majapidamise jaoks saab toetust eraldada vaid üks kord.

9.8 Programmist ei rahastata projekte, mis on abikõlblikud Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus veemajanduse programmist.

III. Toetuse taotlemine ning taotluse menetlemine

10. Taotlemise väljakuulutamine

10.1. Maavalitsus kuulutab igal aastal programmi avatuks, määrates taotluste esitamise tähtpäeva. Üldjuhul on taotluste esitamise tähtaeg 1 kuu. Programmi võib avatuks kuulutada pärast punktis 5.5 nimetatud lepingute sõlmimist kohalike omavalitsustega. Info taotlusvooru avamisest peab ilmuma maakonnalehes, vallalehtedes ning maavalitsuse ja valdade veebilehtedel.

10.2. Kohalik omavalitsus võib oma territooriumil kuulutada välja täiendava hilisema taotlusvooru, juhul kui:

- 10.2.1. tähtpäevaks laekunud taotluste rahaline maht on väiksem kui programmi vastava aasta eelarve kohalikus omavalitsuses (riigi ja kohaliku omavalitsuse rahastamine kokku);
  - 10.2.2. kohalik omavalitsus langetab taotluse rahuldamise otsuseid väiksemas rahalises mahus kui programmi vastava aasta eelarve kohalikus omavalitsuses (riigi ja kohaliku omavalitsuse rahastamine kokku);
  - 10.2.3. tagasinõutud toetustest või projektide odavamal elluviimisel vabanenud vahendid on täiendava taotlusvooru väljakuulutamiseks piisavad.
- 10.3. Täiendava taotlusvooru korraldamisest informeerib kohalik omavalitsus maavalitsust ning info sellest peab ilmuma 1 kuu enne taotluste esitamise tähtpäeva maakonna- ja vallalehes ning olema avalikustatud maavalitsuse ja valla veebilehtedel.
11. Taotlejale, kaastaotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded
- 11.1. Programmi raames saavad taotlejaks olla:
    - 11.1.1. füüsilised isikud;
    - 11.1.2. mittetulundusühingud ja sihtasutused, mille põhikirjaliste tegevuste hulka kuulub oma liikmete või elanike joogiveega varustamise tagamine või kes täidavad korteri- või veeühistu ülesandeid.
  - 11.2. Taotlejale, kaastaotlejale ja taotlusele kehtivad järgmised nõuded:
    - 11.2.1. Taotlejaks ja kaastaotlejaks saab olla:
      - 11.2.1.1. füüsiline isik, kes rahvastikuregistri andmete järgselt elab taotlusjärgses kohalikus omavalitsuses hiljemalt alates 01.01.2008;
      - 11.2.1.2. mittetulundusühing või sihtasutus, mille registrisse kantud asukoha aadress asub taotlusjärgses kohalikus omavalitsuses.
    - 11.2.2. Toetuse taotluses tuleb nende olemasolu korral ära näidata ka kaastaotleja(d). Kaastaotlejad peavad taotluse ankeedi kinnitama oma allkirjaga. Toetuse taotleja vastutab toetuslepingus võetud kõigi kohustuste täitmise eest.
    - 11.2.3. Taotlejal ei tohi riiklike maksude osas olla maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
    - 11.2.4. Toetust saab taotleda veesüsteemide rajamiseks vaid olemasolevatele majapidamistele.
    - 11.2.5. Majapidamine, mida rajatav veesüsteem teenindab, peab kuuluma üldjuhul taotlejale (v.a mittetulundusühingud) või kaastaotlejale(tele). Juhul kui majapidamine või kinnistu, kuhu veesüsteem rajatakse, ei kuulu taotlejale või kaastaotlejale, tuleb taotlusele lisada omaniku kirjalik nõusolek, kus omanik nõustub punktides 14.3, 14.6.1, 14.11, 14.12, 14.13, 14.14 ja 14.15 toodud kohustustega.
    - 11.2.6. Rajatav veesüsteem ei või teenindada ebaseaduslikku ehitist.
    - 11.2.7. Rajatav veesüsteem peab järgima ehitusseadust, taotlusjärgse kohaliku omavalitsuse ehitusmäärust ja head ehitustava ning keskkonnaministri 30. jaanuari 1997. a. määrusega nr 8 "Põhjavee uurimise, kasutamise ja kaitse korra ning puurkaevude projekteerimise, puurimise, konserveerimise ja likvideerimise korra kehtestamine" kehtestatud lisa 2 "Puurkaevude projekteerimise, puurimise, konserveerimise ja likvideerimise kord".
    - 11.2.8. Veesüsteemi rajamiseks või rekonstrueerimiseks peab olema väljastatud kohaliku omavalitsuse kirjalik nõusolek või ehitusluba ja projekteerimise korral projekteerimistingimused. Kui rajatav veesüsteem läbib mitut kinnistut, siis on vajalik esitada notariaalne kokkulepe realservituudi seadmiseks, mille kohaselt kinnistu omanik on kohustatud taluma tema kinnistut läbivat veesüsteemi.
    - 11.2.9. Joogiveetorustiku võib rajada vaid sellise puurkaevu juurde, mille vesi vastab punktis 1.2 toodule.
    - 11.2.10. Taotlus tuleb esitada lisa 1 toodud taotlusvormil ja see peab sisaldama järgmisi kohustuslikke lisadokumente:
      - 11.2.10.1. projekti eelarve;
      - 11.2.10.2. oma- ja kaasfinantseeringut tõendavad dokumendid (omakäeline garantiikiri);

- 11.2.10.3. ehitusluba (juhul kui projekt seda eeldab) või kohaliku omavalitsuse kirjalik nõusolek;
  - 11.2.10.4. vee analüüs, mis tõendab joogivee kvaliteeti (juhul kui projekti eesmärk on hetkel kasutatavast veesüsteemist saadava joogivee kvaliteedi parandamine või joogiveetorustiku rajamine olemasolevast puurkaevust);
  - 11.2.10.5. puurkaevu rajamisel kehtiv(ad) hinnapakkumus(ed), muude punktis 7 tegevuste puhul hinnakalkulatsioonid või kehtiv hinnapakkumus. Juhul kui projekti maksumus ületab 100 000 krooni, tuleb esitada hinnapakkumus;
  - 11.2.10.6. kui rajatav veesüsteem läbib mitut kinnistut, siis on vajalik esitada vastavate kinnistute omanike kirjalik nõusolek, kus omanik nõustub punktis 14.3, 14.6.1, 14.11, 14.12, 14.13, 14.14 ja 14.15 toodud kohustustega.
- 11.2.11. Kui taotlust ei rahuldata, tuleb järgmises taotlusvoorus toetuse taotlemiseks esitada uus taotlus.

12. Taotluste menetlemine

- 12.1. Taotlusi võetakse vastu taotlusjärgetes kohalikes omavalitsustes üldjuhul 1 kuu jooksul alates programmi avamisest.
- 12.2. Taotlus esitatakse paber kandjal allkirjastatuna.
- 12.3. Taotluste menetlemise tähtaeg on maksimaalselt 30 tööpäeva taotluste esitamise tähtpäevast arvates.
- 12.4. Taotluse vastavuse kontrollimisel täidetakse vastav kontroll-leht, võttes arvesse taotluse vastavust punkti 11 nõuetele ja seda, kas projektiga saavutatakse kavandatud tulemus (joogivee kättesaadavus majapidamises).
- 12.5. Kui taotluse ja taotleja vastavuse kontrollimisel avastatakse ebatäpsusi, teavitatakse sellest viivitamatult taotlejat ja määratakse tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Menetlustähtaeg pikeneb nimetatud tähtaja võrra.
- 12.6. Juhul kui taotlustes küsitud toetuse kogusumma on väiksem kui kohalikus omavalitsuses antud taotlusvoorus programmi toetusteks ettenähtud vahendite summa, võib kõiki kohaliku omavalitsuse poolt vastavaks tunnistatud taotlusi rahastada ilma punktides 12.8-12.10 nimetatud hindamisprotseduuri läbi viimata. Juhul kui taotlustes küsitud toetuste kogusumma ületab antud taotlusvoorus programmi toetusteks ettenähtud vahendite summat, tuleb kõiki vastavaks tunnistatud taotlusi hinnata.
- 12.7. EAS koostab taotluste hindamisjuhendi ja teeb selle kättesaadavaks oma veebilehel.
- 12.8. Taotlusi hindab kohaliku omavalitsuse olemasolev või täiendavalt moodustatud vähemalt 5-liikmeline komisjon (edaspidi komisjon). Enne rahastamissettepanekute langetamist tutvub komisjon või kohalik omavalitsus kohapeal igas taotluses kajastatud asjaoludega.
- 12.9. Kohalik omavalitsus küsib Tervisekaitseinspektiooni regionaalse talituse maakondlikult spetsialistilt kõikide taotluste osas seisukohta, kas taotluses näidatud kaevu veehorisont tagab tõenäoliselt kvaliteetse joogivee, või kaasab ta komisjoni töösse.
- 12.10. Komisjon hindab vastavaks tunnistatud taotlusi punktis 12.7 nimetatud juhendi alusel, täites vastava hindamistabeli ning võttes arvesse:
  - 12.10.1. kasusaajate hulka (sh kuni 18-aastaste lastega perede liikmete arv ja teiste kohaliku omavalitsuse poolt eelistatava sihtrühma hulka kuuluvate pereliikmete arv);
  - 12.10.2. saavutatavat tulemust (punktis 2 nimetatud probleemide lahendamine ja selle kuluefektiivsus);
  - 12.10.3. teostatavust (tehnilise lahenduse otstarbekus, elluviimiseks vajalike kokkulepete olemasolu).
- 12.11. Punktis 12.4 nimetatud vastavuse kontrollimisel või punktides 12.8-12.10 nimetatud hindamise alusel teeb komisjon pingerea vormis ettepaneku kohalikele omavalitsusele projektide rahastamiseks või tagasilükkamiseks. Komisjoni taotluse rahuldamise ettepanek peab sisaldama järgmist informatsiooni:
  - 12.11.1. toetuse saaja;
  - 12.11.2. toetuse suurus;

- 12.11.3. toetuse oma- ja kaasfinantseering;
  - 12.11.4. projekti elluviimise kavandatud algus- ja lõppkuupäev;
  - 12.11.5. toetuse väljamakse tingimused;
  - 12.11.6. aruande esitamise kord.
- 12.12. Kohalik omavalitsus langetab komisjoni ettepanekul taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse. Erandkorras on kohalikul omavalitsusel õigus langetada tingimuslik otsus:
- 12.12.1 kui rajatav veesüsteem läbib mitut kinnistut, siis tuleb tingimuseks seada, et punktis 13.1 nimetatud toetuslepingu sõlmimiseks on vaja esitada notariaalne kokkulepe reaalservituudi seadmiseks, mille kohaselt kinnistu omanik on kohustatud taluma tema kinnistut läbivat veesüsteemi;
  - 12.12.2 Kui pingerea alusel viimase rahastamisele kuuluva taotluse esitanud taotleja on sellega nõus, võib teha selle taotluse osalise rahuldamise otsuse.
- 12.13. Kohalik omavalitsus informeerib taotlejat taotluse rahuldamisest või rahuldamata jätmisest 5 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist ning avalikustab toetuse saajad oma veebilehel.

IV. Toetuse väljamaksete teostamise tingimused, toetuse saaja, kohaliku omavalitsuse, maavalitsuse ning EASi õigused ja kohustused

13. Toetuse väljamaksete teostamise tingimused

- 13.1. Toetuse kasutamist reguleerib kohaliku omavalitsuse ja toetuse saaja vaheline toetusleping.
- 13.2. Punktis 12.12 nimetatud tingimusliku otsuse puhul ei sõlmita toetuslepingut enne, kui otsuses toodud tingimused on täidetud.
- 13.3. Üldjuhul maksab kohalik omavalitsus toetuse saajale toetuse välja 90% ulatuses hiljemalt 10 tööpäeva jooksul pärast toetuslepingu sõlmimist. Kuni 10% toetusest makstakse toetuse saajale hiljemalt 10 tööpäeva jooksul pärast punktis 12.11.6 nimetatud aruande kinnitamist.
- 13.4. Projekti aruanne peab olema esitatud taotlusjärgsesse kohalikku omavalitsusse hiljemalt projekti elluviimisaastale järgneva aasta 30. juuniks, juhul kui toetuslepingus ei ole sätestatud teist kuupäeva.
- 13.5. Põhjendatud juhtudel võib kohalik omavalitsus sõlmida kolmepoolse lepingu, milles poolteks on toetuse saaja, kohalik omavalitsus ja tööde teostaja, ning sätestada lepingus, et projekti raames tehtavad maksed tasub kohalik omavalitsus otse töö teostajale.
- 13.6. Projekti aruande kiidab heaks või lükkab tagasi kohalik omavalitsus 30 tööpäeva jooksul aruande saamisest arvates. Toetuse saajat teavitatakse aruande heakskiitmisest või tagasilükkamisest 5 tööpäeva jooksul pärast aruande heakskiitmist või tagasilükkamist.

14. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja on kohustatud:

- 14.1. Tagama toetuslepingus ettenähtud oma- ja kaasfinantseeringu.
- 14.2. Kasutama toetust vastavalt toetuslepingule.
- 14.3. Kaetud tööde akti tegemisel informeerima eelnevalt kohalikku omavalitsust, et järelevalveks määratud isik saaks kontrollida veesüsteemide nõuetekohast rajamist.
- 14.4. Esitama kohalikku omavalitsusse ettenähtud vormil, viisil ja tähtaja jooksul nõutud informatsiooni ja aruande.
- 14.5. Tagastama toetuse kohalikule omavalitsusele, kui:
  - 14.5.1. ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
  - 14.5.2. projektiga seotud dokumentatsioon ei ole säilinud ettenähtud tähtajani;
  - 14.5.3. toetuse saaja on rikkunud toetuslepingu tingimusi;
  - 14.5.4. ilmnevad asjaolud, mille tõttu projekti läbiviimist või jätkamist ei saa pidada otstarbekaks või see on võimatu või võib osutuda võimatuks;
  - 14.5.5. projekti teostamise ajal on toetuse saaja esitanud valeandmeid või varjanud andmeid.

- 14.6. Viivitamatult kirjalikult informeerima kohalikku omavalitsust:
- 14.6.1. kõigist muudatustest esitatud andmetes või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse saaja kohustuste täitmist;
  - 14.6.2. projekti teostamise käigus ilmnenud projekti negatiivse tulemuse suurest tõenäosusest või vältimatusest ning projekti edasise jätkamise kaheldavast otstarbekusest.
- 14.7. Esitama punktis 12.11.6 nimetatud aruande toetuse kasutamise kohta koos kulu- ja maksedokumentide koopiatega ja kasutusloa taotluse koos vajalike lisadega.
- 14.8. Taotlema kohalikult omavalitsuselt projekti eelarves muudatusi, kui need on suuremad kui 10 % projekti eelarves konkreetsele tegevusele ettenähtud eelarverea mahust.
- 14.9. Taotlema kohaliku omavalitsuse nõusolekut lepingus sisalduva projekti kestuse, tegevuste või eesmärkide muutmiseks.
- 14.10. Teostama rahalised tehingud, mis ületavad 5 000 Eesti krooni, panga vahendusel. Projekti raames tehtud kulud tuleb välja maksta toetuse saajale või kaastaotlejale kuuluvalt pangakontolt.
- 14.11. Võimaldama teostada kohapealset kontrolli, auditit ja järelevalvet toetuse ning oma- ja kaasfinantseeringu kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide originaalide, soetatud seadmete, materjalide ja teostatud tööde osas ning osutama kontrolli, auditi ja järelevalve kiireks läbiviimiseks igakülgselt abi.
- 14.12. Andma kontrollija käsutusse kõik soovitud andmed ja dokumendid 5 tööpäeva jooksul arvates vastava teate saamisest.
- 14.13. Säilitama taotluse ja projekti teostamisega seonduva dokumentatsiooni kuni programmi lõppemiseni 31.12.2012.
- 14.14. Seadma notariaalse reaalservituudi kaastaotleja või hilisemate taotlejate kasuks, juhul kui rajatav puurkaev varustab joogiveega kaastaotleja või hilisemate taotlejate majapidamisi, mis asuvad teistel kinnistutel.
- 14.15. Võimaldama 5 aasta jooksul kaevu valmimisest arvates, kui kaevu tootlikkus seda ei piira, programmi toel rajatud puurkaevuga hilisemaid liitumisi. Hilisemate liitujate poolt makstav liitumistasu ei tohi ületada toetuse saaja poolset kaevu rajamise omaosalust.

15. Toetuse saaja õigused

Toetuse saajal on õigus:

- 15.1. Teha projekti eelarves muudatusi, mis on väiksemad kui 10 % projekti eelarves konkreetsele tegevusele ettenähtud eelarverea mahust.
- 15.2. Saada kohalikult omavalitsuselt informatsiooni ja nõuannet, mis on seotud punktis 14 nimetatud kohustuste täitmisega.

16. Kohaliku omavalitsuse kohustused

Kohalik omavalitsus on kohustatud:

- 16.1. Tagama omapoolse panuse programmi elluviimisel vastavalt punktis 5.5 nimetatud lepingus sätestatule, arvestades punktis 1.5 toodud põhimõtet.
- 16.2. Tegema taotlus-, aruandevormid, asjakohased juhendmaterjalid ja punktis 12.10.1 nimetatud kohaliku omavalitsuse poolt eelistatava sihtrühma (kui on) määratluse kättesaadavaks oma veebilehel.
- 16.3. Teavitama kasusaajaid viivitamatult programmi väljakuulutamisest valla veebilehel ja vallalehes, programmi elluviimisel toetuse kasutamist reguleerivates dokumentides tehtud muudatustest ning vajadusel nõustama taotlejaid taotluse vormistamisel.
- 16.4. Pärast taotluse rahuldamise otsuse langetamist tegema oma veebilehel kättesaadavaks järgmise informatsiooni:
  - 16.4.1. toetuse saaja nimi;
  - 16.4.2. projekti nimetus;
  - 16.4.3. toetuse ja projekti kogumaht;
  - 16.4.4. projekti eesmärgid ja tegevused;
  - 16.4.5. projekti ajaline kestus.

- 16.5. Mitte avaldama taotlejate ja taotluste kohta menetluse käigus saadud informatsiooni (välja arvatud punktis 16.4 nimetatud informatsioon) ega dokumente, välja arvatud õigusaktides sätestatud juhtudel.
- 16.6. Teavitama taotlejat taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsusest 5 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist.
- 16.7. Kiitma heaks või lükkama tagasi 30 tööpäeva jooksul toetuse saaja poolt esitatud projekti aruande ning informeerima sellest taotlejat 5 tööpäeva jooksul aruande heakskiitmisest või tagasilükkamisest alates.
- 16.8. Esitama maavalitsusele aruandeaastale järgneva aasta 20. jaanuariks punktis 5.5 nimetatud lepingus näidatud vormil aruande programmi vahendite kasutamise kohta.
- 16.9. Teavitama maavalitsust rikkumistest toetuse kasutamisel ning tagasinõutud summadest.
- 16.10. Tagastama maavalitsusele 2011 ja 2012. aastal tagasinõutud toetuste (nii toetuse saaja poolt tagasimakstud kui veel tagasimaksmata) või projektide odavamal elluviimisel vabanenud vahendite riigipoolse panuse ühekordse ülekandena 1. novembriks 2012.

17. Kohaliku omavalitsuse õigused

Kohalikul omavalitsusel on õigus:

- 17.1. Teostada kohapealset kontrolli toetuse ning oma- ja kaasfinantseeringu kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide, soetatud seadmete, materjalide ja teostatud tööde osas.
- 17.2. Nõuda taotluses sisaldunud projekti tegevuste ja kulude kohta täiendavate andmete ja dokumentide esitamist.
- 17.3. Vähendada proportsionaalselt toetust, juhul kui toetuse saaja oma- ja kaasfinantseering väheneb alla projekti eelarves ja taotluse rahuldamise otsuses toodud määra.
- 17.4. Nõuda toetus tagasi kui:
  - 17.4.1. ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
  - 17.4.2. projektiga seotud dokumentatsioon ei ole säilinud ettenähtud tähtajani;
  - 17.4.3. toetuse saaja on rikkunud toetuslepingu tingimusi;
  - 17.4.4. ilmnevad asjaolud, mille tõttu projekti läbiviimist või jätkamist ei saa pidada otstarbekaks või see on võimatu või võib osutuda võimatuks;
  - 17.4.5. projekti teostamise ajal on toetuse saaja esitanud valeandmeid või varjanud andmeid.
- 17.5. Nõuda taotluse menetlemise käigus taotlejalt täiendavat informatsiooni.
- 17.6. Nõuda toetuse saajalt täiendavat informatsiooni toetuse kasutamise kohta.
- 17.7. Kanda tagasinõutud toetuste või projektide odavamal elluviimisel vabanenud vahendid üle järgnevasse aastasse ja kasutada neid järgmise aasta programmi tegevuste rahastamisel, välja arvatud 2011. ja 2012. aastal vabanenud vahendid.

18. Maavalitsuse kohustused

Maavalitsus on kohustatud:

- 18.1. Kehtestama maakonnasisese rahastamisjaotuse kohalike omavalitsuste lõikes.
- 18.2. Sõlmima kohalike omavalitsustega lepingud programmi vahendite üleandmiseks.
- 18.3. Nõustama kohalikke omavalitsusi programmi elluviimisel tekkivates küsimustes.
- 18.4. Kuulutama taotlusvooru maakonnas avatuks ja teavitama sellest maakonnalehes ning maavalitsuse veebilehel.
- 18.5. Teostama järelevalvet toetuse kasutamise üle vastavalt punktis 5.3 nimetatud lepingus sätestatule, sealhulgas kontrollima toetuste avalikustamist kohaliku omavalitsuse veebilehel, kohaliku omavalitsuse otsuste vastavust programmdokumentis sätestatule, punktis 5.5 nimetatud lepingute täitmist ning kasutuslubade väljastamist.
- 18.6. Tegema veebilehel teatavaks programmi alusdokumendid ja juhised ning info toetuse kasutamist reguleerivates dokumentides tehtud muudatustest.
- 18.7. Heaks kiitma või lükkama tagasi 30 tööpäeva jooksul kohalike omavalitsuste poolt esitatud punktis 5.5 nimetatud lepingust tulenevad aruanded ja teavitama kohalikke omavalitsusi aruande heakskiitmisest või tagasilükkamisest 5 tööpäeva jooksul.

- 18.8. Esitada EASile programmi elluviimise kohta aruande järgneva aasta 5. veebruariks vastavalt punktis 5.3 nimetatud lepingus kehtestatud korrale.
- 18.9. Tagastada EASile kohalike omavalitsuste poolt 2011. ja 2012. aastal tagasinõutud toetuste või projektide odavamal elluviimisel vabanenud vahendite riigipoolse panuse 1. detsembriks 2012.

19. Maavalitsuse õigused

Maavalitsusel on õigus:

- 19.1. Saada EASilt nõuandeid programmi elluviimisel kerkivate küsimuste lahendamiseks.
- 19.2. Nõuda kohalikult omavalitsuselt täiendavat informatsiooni programmi vahendite kasutamise kohta.
- 19.3. Teostada järelevalvetoiminguid või auditit toetuse ning oma- ja kaasfinantseeringu kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide, soetatud seadmete, materjalide ja teostatud tööde osas.
- 19.4. Nõuda kohalikult omavalitsuselt toetuse saajalt 2011. ja 2012. aastal tagasinõutud või projektide odavamal elluviimisel vabanenud vahendite riigipoolse panuse tagastamist..
- 19.5. Kasutada punktis 18 nimetatud kohustuste täitmisel maakonnale eraldatud programmi vahendeid punktis 5.2 nimetatud regionaalministri käskkirjas sätestatud ulatuses.

20. EASi kohustused

EAS on kohustatud:

- 20.1. Sõlmima maavalitsustega sihtfinantseerimise lepingud.
- 20.2. Kandma programmi vahendid regionaalministri poolt sätestatud mahus igale maavalitsustele.
- 20.3. Töötama välja ja tegema kättesaadavaks oma veebilehel aruandevormid, nende täitmise juhendid ja lepingute näidised.

21. EASi õigused

EASil on õigus:

- 21.1. Teostada järelevalvetoiminguid või auditit toetuse ning oma- ja kaasfinantseeringu kasutamist kajastavate kulu- ja maksedokumentide, soetatud seadmete, materjalide ja teostatud tööde osas.
- 21.2. Nõuda taotluses sisaldunud projekti tegevuste ja kulutuste kohta täiendavate asjakohaste andmete ja dokumentide esitamist.
- 21.3. Nõuda maavalitsustelt täiendavat informatsiooni programmi vahendite kasutamise kohta.
- 21.4. Nõuda maavalitsustelt neile kohalike omavalitsuste poolt tagastatud vabanenud vahendite tagastamist.

Siim-Valmar Kiisler